

CHRISTELIJKE ETHIEK VAN PARTNERRELATIES EN SEKSUALITEIT

academiejaar 2020-2021

ILSE CORNU

BOEK:

Ilse Cornu, *Tussen de lakens. Seksuele ethiek in dynamisch-kwalitatief perspectief*, Garant, 2020.

BASIS:

Ethisch zinmodel +
christelijke grond en horizon +
sacrament van het huwelijk

TOEPASSINGEN:

H2: Seksualiteitsbeleving bij tieners

H3: Holebi-relaties

H4: Vruchtbaarheid in kinderen

INLEIDING:

- Realiteit
- Antwoord van de Kerk op die realiteit
- Reactie van de maatschappij op dat antwoord van de Kerk
- **Amoris Laetitia**

Liefde is ...

Maatschappelijke reacties op kerkelijke visie:

- Inhoud: -
- Mensbeeld: -
- Houding: -

Een nieuw begin: bisschoppensynodes 2014/2015 en *Amoris Laetitia* (2016)?

Waarom synode over het gezin?

- Paus Johannes Paulus II: Bisschoppensynode over gezin in 1980

→ *Familiaris Consortio* (1981): *magna charta* van de kerkelijke gezinsleer!

- Paus Franciscus:

“We zijn geroepen om Gods schitterend plan met het gezin bekend te maken en om echtparen te helpen dit plan met vreugde in hun leven te beleven, terwijl we ze, te midden van zoveel moeilijkheden, begeleiden met onze pastorale zorg die stevig, moedig en liefdevol is.” (Toespraak consistorie, februari 2014)

De bevestigingen van 2014 – resultaten in een notendop

Respondenten aan bisschoppenconferentie en FTRW Leuven

- zijn kerkbetrokken en praktiserend
- geven aan kerkelijke leer te kennen en belangrijke aspecten daarvan niet te aanvaarden
- drukken principiële waardering uit dat kerk zich bezighoudt met/oriëntatie biedt m.b.t. seksualiteit, huwelijk en gezin
- vinden het goed dat kerk vasthoudt aan huwelijk, huwelijksliefde en -trouw
- keuren kerkelijke positie af t.a.v.
 - » echtgescheiden hertrouwen
 - » gebruik van voorbehoedsmiddelen
 - » ongehuwd samenwonen
 - » homoseksuele relaties

Paus Franciscus - *Amoris Laetitia* (2016)

- **Een nieuwe toon**

➤ niet rigoristisch:

“De Kerk moet vooral de armsten die in moeilijke omstandigheden leven nabij zijn, hen troosten, integreren en vermijden dat aan de armsten een reeks normen wordt opgelegd die een rots in de branding zouden moeten zijn, maar die maken dat ze zich door hun Moeder veroordeeld en verlaten voelen in plaats van omringd door de barmhartigheid van God. In plaats van hen de levengevende kracht van de genade en het licht van het Evangelie aan te reiken, willen sommigen er een leer van maken en deze omvormen tot “dode stenen om naar anderen te gooien.” (AL 49)

➤ wel realistisch:

“Daarom wordt van de kerk een missionarische bekering gevraagd: we mogen ons niet beperken tot een theoretische verkondiging die niets te maken heeft met de echte problemen van de mensen.” (AL 201)

“Andere keren boden we een theologisch huwelijksideaal aan dat te abstract was, bijna kunstmatig opgebouwd, ver verwijderd van echte gezinnen. Deze buitensporige idealisering, vooral wanneer wij niet het vertrouwen op de genade hebben opgewekt, maakte het huwelijk niet begerenswaardig en aantrekkelijk, wel integendeel!” (AL 36)

- **Een nieuw vertrekpunt**

- geen cultuurpessimisme, wel openheid en zelfkritiek:

“Inderdaad, het blijven steken in een retorische aanklacht van het huidige kwaad alsof we zo iets kunnen veranderen, heeft geen zin. Het dient ook tot niets om normen met de macht van het gezag op te leggen. Wij moeten een meer verantwoordelijke en edelmoedige inspanning leveren om de redenen en drijfveren om te kiezen voor het huwelijk en het gezin op zo’n manier uit te leggen dat mensen beter voorbereid zijn om te antwoorden op de genade die God hen aanbiedt.” (AL 35)

“Nochtans gingen we vaak in het defensief en besteedden we onze pastorale energie aan het vermenigvuldigen van de aanvallen tegen de verdorven wereld, met weinig dynamische bekwaamheid om wegen naar geluk aan te reiken.” (AL 38)

- **Nieuwe theologisch-ethische accenten:**

- zorg voor mensen in moeilijke situaties:

“Velen hebben het gevoel dat de boodschap van de Kerk over het huwelijk en het gezin geen klare weerspiegeling is van de verkondiging en van de houding van Jezus, die telkens als Hij een veeleisend ideaal voorhoudt, nooit afziet van een meelevende nabijheid met broze mensen, zoals de Samaritaanse, of de overspelige vrouw.” (AL 38)

“Ook als de Kerk voortdurend oproept tot volmaaktheid en uitnodigt tot een meer volkomen antwoord aan God, ‘moet de Kerk de meest kwetsbare van haar kinderen, die de sporen van gekwetste en verloren liefde dragen, met aandacht en toewijding begeleiden door hen het vertrouwen en de hoop terug te geven, zoals het licht van een vuurtoren in de haven of van een toorts die in het midden van een menigte omhooggehouden wordt, om hen die de weg verloren zijn geraakt of zich in volle storm bevinden, te verlichten’. Laat ons niet vergeten dat de zending van de Kerk vaak lijkt op die van een veldhospitaal.” (AL 291)

➤ Belangrijk om te onderscheiden:

“Indien we rekening houden met de enorme verscheidenheid van concrete situaties..., is het verstaanbaar dat men van de synode en ook van deze exhortatie geen nieuw geheel van algemene regels van canonieke aard en toepasbaar op alle situaties mocht verwachten. Het kan alleen een nieuwe aansporing zijn tot een verantwoorde persoonlijke en pastorale onderscheiding van de specifieke gevallen.” (AL 300)

“Het is kleingeestig om alleen te overwegen of het handelen van een persoon al of niet beantwoordt aan een wet of algemene norm, omdat dit onvoldoende is om een volkomen trouw aan God in het concrete bestaan van een mens te erkennen.” (AL 304)

“Het is waar dat algemene normen een goed zijn dat men nooit mag ontkennen noch verwaarlozen, maar in hun formulering kunnen ze onmogelijk alle particuliere situaties omvatten.” (AL 304)

“Bijgevolg kan een herder niet tevreden zijn als hij op hen die in ‘irreguliere’ situaties leven, enkel de morele wetten toepast, alsof het stenen zijn om naar mensen te gooien.” (AL 305)

➤ belang van individueel geweten:

“Het kost ons ook moeite om ruimte te geven aan het geweten van de gelovigen die vaak naar best vermogen, met hun beperkingen, het Evangelie beantwoorden en die hun eigen onderscheidingsvermogen kunnen toepassen in situaties waarin alle schema's mank lopen. Wij worden geroepen om aan gewetensvorming te doen, maar niet om onszelf ervoor in de plaats te willen stellen.” (AL 37)